

Läroplan Allmän del

för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Tim- och kursplaner för:

1990:37	Svenska etapp 1
1990:38	Svenska etapp 2
1990:39	Svenska etapp 3

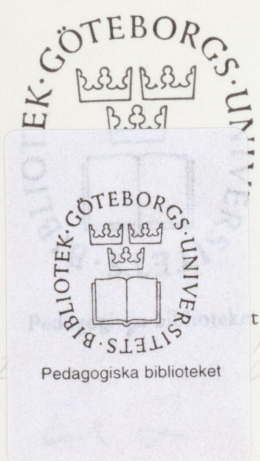
L₈₂
VUX

Läroplan
890

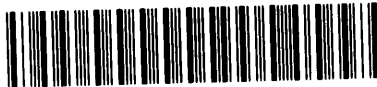
REF

Innehåll

1990:37 Svenska etapp 1	5
Mål, generella ämnesmål	5
Speciella ämnesmål	6
Godkänd	7
Huvudmoment	8
1990:38 Svenska etapp 2	11
Mål, generella ämnesmål	11
Speciella ämnesmål	12
Huvudmoment	13
1990:39 Svenska etapp 3	16
Mål, generella ämnesmål	16
Speciella ämnesmål	17
Huvudmoment	18

Pedagogiska biblioteket

14000

000498187

Förord

Denna del av Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna (Lvux 82) innehåller reviderade kursplaner för svenska etapp 1, 2 och 3.

Kursplanerna har fastställts av SÖ den 9 oktober 1990 med stöd av 1 kap 12 § vuxenutbildningsförordningen (SFS 1985:288). De gäller från den 1 januari 1991. Tidigare kursplaner, kungjorda i Läroplaner 1983:4, 1983:6 och 1985:12, kan dock fortfarande tillämpas till och med den 30 juni 1992.

För SSV sker en anpassning av de timplaner som anges i anslutning till föreliggande kursplaner enligt särskilda föreskrifter.

Stockholm i oktober 1990

Leif Davidsson

Ingela Nyman

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Svenska etapp 1

TIMPLAN

Högsta antal lektioner: 250

KURSPLAN

Kurskod: 6760001

MÅL

Generella ämnesmål

Genom studierna skall de studerande förbättra sin förmåga att använda det svenska språket för att delta i socialt, kulturellt och politiskt liv. Därigenom skall de utveckla sina möjligheter att påverka sin situation och det omgivande samhället och att möta förändringar i arbetslivet och nya kunskapskrav.

Genom litteratur, teater och film kan de studerande få inblick i människors villkor under olika tider och i olika delar av världen. De kan få ökad förståelse för mänskliga relationer, för människors situation i Sverige och för andra kulturer och därigenom perspektiv på sin egen livssituation.

Ett viktigt syfte med studierna är att de skall ge glädje, tillvarata de studerandes kreativitet och inspirera till skapande arbete i tal och skrift. Studierna skall stimulera fantasin, och de studerande skall få tillfälle och möjlighet att uttrycka sina upplevelser, erfarenheter och förhoppningar. Studierna skall uppmuntra till självständig analys, eftertanke och begrundan.

Undervisningen skall utgå från de studerandes eget språk, egna förutsättningar och behov och därigenom stärka deras självförtroende. De skall få känna att deras språk fungerar i alltmer krävande sammanhang. De studerande skall få uppmuntran och hjälp att ta ansvar för studierna. De skall få möjlighet att analysera vilka kunskaper och färdigheter de behöver och att planera sina studier. De skall skaffa sig erfarenheter av att arbeta självständigt och undersökande. De skall få tillfälle att i samråd välja arbetsformer och innehåll. Studierna skall bidra till att de studerande blir medvetna om hur de lär sig, och vilka hjälpmedel de behöver. De skall arbeta med att utvärdera sin inlärninng. Studierna skall ge de studerande den grund de behöver för fortsatt lärande.

Speciella ämnesmål

Studierna i svenska etapp 1 skall syfta till att de studerande

- lär sig planera och utvärdera sitt arbete
- kan använda hjälpmedel som ordböcker, skrivregler och uppslagsverk för att bearbeta språk och söka kunskap
- får möjlighet att skriva och bearbeta texter på dator och får information om hur databaser och kommunikation via dator kan användas för att förmedla information och kunskaper
- vänjer sig vid att läsa skönlitteratur och reflektera över sina läsoplevelser
- läser och tillägnar sig några hela verk från modern tid
- får möta några litterära texter från olika epoker
- kan se språkliga skillnader mellan olika framställningssätt, t ex vad som utmärker muntligt berättande i jämförelse med skrivna berättelser
- kan uppfatta åsikter och värderingar i olika texter och jämföra med egna uppfattningar
- utvecklar sin förmåga att förstå olika slags texter
- förbättrar sin förmåga att formulera sig i anslutning till olika texter i både tal och skrift
- utvecklar sin redovisningsteknik
- kan analysera och bearbeta sitt språk både självständigt och i samarbete med andra för att bättre kunna uttrycka sig i både tal och skrift
- kan, vill och vågar använda språket i olika sociala sammanhang och kan delta i samhällsdebatten
- får någon inblick i hur det svenska språket förändrats, framför allt under de senaste två århundradena
- blir medvetna om språks släktskap och ursprung
- blir medvetna om orsakerna till sociala och kulturella attitydskillnader
- blir medvetna om hur olika medier uttrycker sina budskap och påverkar mottagaren
- blir uppmärksamma på icke-verbala uttryckssätt.

GODKÄND

För betyget GODKÄND i svenska etapp 1 krävs att de studerande

- har erfarenhet av att planera, genomföra och utvärdera sitt arbete i svenska
- kan skaffa sig information och kunskap genom ordböcker, uppslagsböcker och texter av olika slag
- vet hur textbehandlingsprogram, datorkommunikation och databaser kan användas t ex för att underlätta skrivande och förmedla information
- kan delta i samhällsdebatten, t ex genom att skriva insändare
- har läst några hela verk från modern tid
- har läst några litterära texter från olika epoker
- kan berätta om egna upplevelser och erfarenheter och kan framföra och motivera egna åsikter och värderingar
- kan uppfatta åsikter, värderingar och attityder i olika framställningar
- kan ge och begära information i tal och skrift och kan delta i samtal, möten och diskussioner både i privatliv och yrkesliv
- kan i någon mån variera sitt språk muntligt och skriftligt i olika sociala sammanhang
- kan genomföra en kort, muntlig redovisning
- har skaffat sig viss förmåga att analysera framställningar i massmedier, t ex bilder och reklam
- har fått inblick i det svenska språkets förändring under de senaste två århundradena.

HUVUDMOMENT

Språket och individen - etapp 1

De studerande

- undersöker sitt eget språk; hur det har vuxit fram, hur det fungerar och hur det kan utvecklas
- uttrycker erfarenheter, tankar, idéer och känslor i olika sammanhang
- kommunicerar i yrkessituationer eller andra praktiska sammanhang
- genomför mindre undersökningar, t ex intervjuer, och presenterar dem
- sammanfattar kortare muntliga och skriftliga framställningar
- bearbetar egna texter genom t ex förtätning och förlängning och studerar effekterna
- samarbetar med andra i gruppen i samband med skrivande och talande
- studerar grammatik och ordkunskap utifrån det egna språkbudet och ökar därigenom förståelsen för hur man kan använda språket
- gör iakttagelser av hur vi använder språket för inläring och minne
- undersöker och tolkar andra uttryckssätt än ordet, t ex bilder, symboler och kroppsspråk med hänsyn tagen till kulturella skillnader.

Språket och samhället - etapp 1

De studerande

- gör iakttagelser av hur språket används i olika sociala sammanhang
- undersöker attityder till andra språk och olika språkliga företeelser, t ex svordomar, slang, dialekter och främmande ord
- läser litterära samhällsskildringar och tidningstexter, drar slutsatser och för fram sina synpunkter
- analyserar hur text och bild i samspel kan påverka på olika sätt
- prövar några olika tekniker, t ex inspelningar och collage, för att informera och påverka.

Språket ur historiskt perspektiv - etapp 1

De studerande

- gör iakttagelser av hur dagens medier behandlar språket och på vilka sätt språket förändras i dag samt uppmärksammar det egna språkets förändring
- läser några äldre texter och orienterar sig därigenom om hur det svenska språkets ordförråd förändrats genom tiderna
- undersöker hur berättartekniken förändrats - från sagor till romaner, filmer och tv-serier - i och med att nya medier har vuxit fram.

Litteraturen och individen - etapp 1

De studerande läser litterära texter och

- tillägnar sig innehållet; tolkar språkliga bilder och uppfattar eventuella undermeningar
- samtalar om gestalter, händelser och budskap
- jämför innehållet i texter med egna erfarenheter och formulerar personliga kommentarer
- skriver egna texter utifrån det lästa och utgår t ex från en rad, en bild, en situation eller en person
- jämför flera texter av samma författare i fråga om innehåll och budskap.

Litteraturen och samhället - etapp 1

De studerande läser litterära texter och

- sätter sina egna värderingar i relation till det lästa och försöker finna orsaker till sina reaktioner på texten
- jämför de bilder olika moderna författare ger av en viss samhällsföreteelse
- gör iakttagelser av hur litteratur från olika tider speglar sin tid
- söker orsaker till att vissa former av litteratur är vanliga i vår tids samhälle.

Litteraturen ur historiskt perspektiv - etapp 1

De studerande

- läser texter från olika tider och får därmed en inblick i hur litteraturen utvecklats
- kommer i kontakt med några författare och verk från tidigare epoker
- undersöker skillnaderna mellan sådana texter som förts vidare i muntlig tradition och från början skrivna berättelser.

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Svenska etapp 2

TIMPLAN

Högsta antal lektioner: 120

KURSPLAN

Kurskod: 6560002

MÅL

Generella ämnesmål

Genom studierna skall de studerande utveckla sin förmåga att använda det svenska språket för att aktivt delta i socialt, kulturellt och politiskt liv. Därigenom skall de förbättra sina möjligheter att påverka sin situation och det omgivande samhället. De studerande skall analysera och utveckla sitt språk och på så sätt skaffa sig beredskap för att möta förändringar och nya krav.

Ett viktigt syfte med studierna är att de skall ge glädje och läslust. Studierna skall stimulera de studerandes intresse för och nyfikenhet på litteratur, språk, kultur, samhälle och litteraturhistorisk utveckling. Studierna skall uppmuntra till kreativitet i tal och skrift. De studerande skall få varierade tillfällen att självständigt och i samarbete med andra bearbeta sitt språk och därigenom öka sin språkliga flexibilitet och finslipa sina uttrycksmedel med hänsyn till olika kommunikationssituationer och mottagare. Studierna skall ge de studerande möjlighet att strukturera, variera och analysera sina egna och andras tankar, idéer och framställningar i tal och skrift.

Studierna skall leda till att de studerande stärker sitt självförtroende. De skall alltmer självständigt ta ansvar för planering och genomförande av studierna och utveckla förmågan att arbeta självständigt och undersökande. De skall tillsammans välja och utvärdera innehåll och arbetsformer och bli alltmer medvetna om hur inläringen går till, och de skall kunna utvärdera sin inläring.

Undervisningen skall utgå från individen men tyngdpunkten förskjuts mot samhällets och i viss mån historiens roll i språkets och litteraturens utveckling. Studierna skall ge de studerande de kunskaper och färdigheter de behöver för fortsatt lärande.

Speciella ämnesmål

Studierna i svenska etapp 2 skall syfta till att de studerande

- kan planera och utvärdera sitt arbete
- självständigt kan använda hjälpmedel som ordböcker, skrivregler och uppslagsverk för att utveckla sitt språk och söka kunskap
- kan använda hjälpmedel som t ex textbehandlingsprogram och databaser för att bearbeta egna texter och söka kunskap
- läser skönlitteratur och får uppleva dess värden
- läser och tillägnar sig några hela verk från olika epoker
- kan tillgodogöra sig olika slags skönlitteratur och analysera sambanden mellan samhällets och litteraturens utveckling, framför allt i modern tid
- får kunskap om litteraturens utveckling i historiskt perspektiv
- kan uppfatta värderingar i olika texter, jämföra med egna uppfattningar och med åsikter som kommer till uttryck i det omgivande samhället
- kan analysera olika slags texter och kommentera dem med tanke på bl a innehåll och form
- kan bearbeta sitt eget språk och anpassa det till olika sammanhang och användningsområden
- kan analysera och bearbeta sitt språk både självständigt och i samarbete med andra för att utveckla sin personliga uttrycksförmåga och nå större språklig säkerhet
- kan ge tydlig information i olika situationer
- kan delta i samhällsdebatten och argumentera muntligt och skriftligt
- får inblick i hur det svenska språket utvecklats
- blir medvetna om hur sociala och kulturella faktorer påverkar språket
- kan analysera hur olika medier uttrycker sina budskap
- kan tolka icke-verbala uttryckssätt.

HUVUDMOMENT

Språket och individen - etapp 2

De studerande

- undersöker hur det egna språket utvecklats och hur det anpassas till olika sammanhang
- uttrycker erfarenheter, tankar, känslor och fakta i olika sammanhang
- argumenterar både sakligt och med ett personligt förhållningssätt
- genomför undersökningar, sammanställer uppgifter, värderar och kommenterar samt presenterar resultatet
- prövar det egna språkets möjligheter genom att t ex berätta ur olika synvinklar, med olika stilar eller med hänsyn till olika läsare och lyssnare
- utvecklar förmågan att bearbeta, strukturera och förbättra egna och andras texter, bl a genom samarbete i gruppen
- studerar det skrivna språkets struktur, t ex styckeindelning, meningsbyggnad och ordval
- gör iakttagelser av hur språket återger verklighet och tankevärld
- studerar icke-verbala uttrycksmedel.

Språket och samhället - etapp 2

De studerande

- gör iakttagelser av samband mellan språk och t ex kön, social tillhörighet eller åldersgrupp
- undersöker sina egna och andras åsikter om vad som är rätt och fel i språket och uppmärksammar förhållanden mellan språknorm och språkbruk
- analyserar språket i olika slags tidningsartiklar
- analyserar hur text, bild eller text och bild i samverkan används för påverkan i t ex reklam och propaganda
- använder olika metoder och tekniker för att informera och påverka.

Språket ur historiskt perspektiv - etapp 2

De studerande

- beskriver och analyserar tendenser i språkutvecklingen i dag både vad gäller talat och skrivet språk
- läser texter från olika tider och blir därigenom uppmärksamma på hur språket förändrats samt studerar språkets bakgrund och historia
- läser texter på danska och norska, uppfattar huvudinnehållet och blir medvetna om de språkliga sambanden mellan de nordiska språken
- undersöker hur den tekniska utvecklingen har påverkat språket i olika sammanhang.

Litteraturen och individen - etapp 2

De studerande läser litterära texter och

- tolkar och värderar dem
- jämför innehållet i lästa texter med egna erfarenheter och sätter det i relation till annan läsning
- skriver egna texter med utgångspunkt i det lästa, t ex ur olika synvinklar och med olika stil
- jämför innehåll och berättarteknik i texter av samma författare.

Litteraturen och samhället - etapp 2

De studerande läser litterära texter från olika tider och

- sätter sina egna värderingar i relation till det lästa och försöker i det omgivande samhället finna orsaker till sina reaktioner på texten
- undersöker olika läsares attityder till en text och diskuterar vad attitydskillnaderna kan bero på
- söker orsaker till att vissa former av litteratur skapas och läses under olika tider och i olika samhällen.

Litteraturen ur historiskt perspektiv - etapp 2

De studerande

- arbetar med huvuddragen i litteraturens historia, läser representativa författare från olika epoker och orienterar sig om några vetenskapliga och filosofiska idéer som påverkat litteraturen

- läser texter från olika tider och uppmärksammar genre och stil
- uppmärksammar sambanden mellan litteratur och andra konstarter t ex bildkonst, musik och arkitektur
- jämför form och innehåll i texter som är nedtecknade efter muntlig tradition, t ex ordspråk och folksagor, med från början skrivna texter.

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Svenska etapp 3

TIMPLAN

Högsta antal lektioner: 80

KURSPLAN

Kurskod: 6560003

MÅL

Generella ämnesmål

De studerande skall vidareutveckla sin förmåga att använda det svenska språket för att aktivt kunna delta i socialt, kulturellt och politiskt liv och därigenom påverka sin situation och det omgivande samhället. De studerande skall utveckla sina språkliga färdigheter och skaffa sig beredskap att möta nya kunskapskrav.

Ett viktigt syfte med studierna är att de skall ge glädje och läslust. Studierna skall stimulera de studerandes intresse för och nyfikenhet på litteratur, litteraturhistorisk utveckling, språk, kultur och samhälle. De studerande skall på egen hand kunna bredda och fördjupa sina kunskaper om det svenska språket och litteraturen, få insikter och göra reflektioner. De skall kreativt, strukturerat och analytiskt förmedla kunskaper, erfarenheter, tankar och idéer och utveckla förmågan att uttrycka sig på ett till situation och mottagare anpassat sätt. De skall arbeta självständigt och undersökande. En utgångspunkt för studierna utgör samhällets och historiens betydelse för språkets och litteraturens utveckling.

Med stärkt självförtroende skall de studerande ta ansvar för planering, genomförande och utvärdering av sina studier. De skall analysera effekter och resultat av studierna och därigenom skaffa sig beredskap för fortsatt lärande.

Speciella ämnesmål

Studierna i svenska etapp 3 skall syfta till att de studerande

- självständigt kan inventera sina kunskaps- och färdighetsbehov, planera och utvärdera sitt arbete
- kan använda hjälpmedel som textbehandlingsprogram och databaser för att skriva och för att söka kunskap
- läser skönlitteratur och upplever dess värden
- läser och tillägnar sig några hela verk som representerar litteraturhistoriskt viktiga epoker
- kan tillgodogöra sig skönlitteratur från olika epoker och analysera sambanden mellan samhällets och litteraturens utveckling
- får en fördjupad kunskap om litteraturens utveckling i historiskt perspektiv och om framväxten av olika genrer
- kan analysera texter från olika epoker, uppfatta flera betydelseplan och uttrycka sina slutsatser
- blir stilistiskt medvetna och kan skilja mellan olika stilar i egna och andras framställningar
- kan analysera och självständigt bearbeta sin muntliga och skriftliga framställning med hänsyn tagen till olika mottagare
- kan informera effektivt och anpassa framställningen till olika budskap och mottagare
- kan argumentera och delta i samhällsdebatten även genom längre muntliga o
- har kunskap om hu s genom tiderna
- kan analysera hur r påverkar språket
- kan analysera hur iskap och påverkar mottagare

HUVUDMOMENT

Språket och individen - etapp 3

De studerande

- bearbetar och utvecklar det egna språket självständigt och anpassar det till olika framställningsformer och olika läsare och lyssnare
- genomför mindre utredningar, presenterar dem skriftligt eller muntligt och skiljer därvid mellan egna och andras tankar, idéer och åsikter samt anger källor
- argumenterar på ett genomtänkt sätt och med väl underbyggda argument
- strukturerar och finner strukturer i egen och andras framställning.

Språket och samhället - etapp 3

De studerande

- samlar material om språk och samhälle, analyserar materialet och presenterar resultatet
- analyserar hur språkliga och andra uttrycksmedel används för att påverka i t ex litteratur, reklam och propaganda
- gör stilanalyser av olika typer av samtida språkbruk.

Språket ur historiskt perspektiv - etapp 3

De studerande

- gör iakttagelser av språket ur historiskt perspektiv genom att läsa texter från olika tider
- analyserar språkriktighetsbegrepp under olika tider
- läser texter på danska och norska ur ett språkhistoriskt perspektiv
- undersöker olika exempel på hur den kommunikationstekniska utvecklingen påverkat berättartekniken t ex i novell, film och nyhetsförmedling.

Litteraturen och individen - etapp 3

De studerande läser litterära texter och

- tillägnar sig även berättartekniskt avancerade framställningar och uppfattar olika betydelseplan i texten
- utgår från det lästa och skriver egna texter i olika genrer
- drar egna slutsatser och skriver analyserande och värderande kommentarer.

Litteraturen och samhället - etapp 3

De studerande läser litterära texter från olika epoker och samhällsformer och

- undersöker samspelet mellan texternas idéinnehåll och värderingar och det samhälle där texterna skapats
- undersöker sambanden mellan genrer och samhällstyp.

Litteraturen ur historiskt perspektiv - etapp 3

De studerande

- arbetar med litteraturens historia - epoker och representativa författare - och de idéhistoriska strömningar och filosofiska och vetenskapliga idéer som påverkat litteraturens utveckling under olika tider
- läser texter från olika tider och tillämpar därvid litteraturvetenskaplig terminologi; analyserar genre och stildrag
- gör iakttagelser av sambanden mellan litteraturen och andra konstarter under olika epoker, t ex bildkonst, musik och arkitektur.

Ansvarig utgivare: Leif Davidsson,
Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Redaktör: Marja Bennerdt
Redaktionens adress: Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Telefon: 08-783 24 32 redaktören direkt; SÖ:s vx 783 20 00
Separatexemplar till särskilt pris: Liber, Kundtjänst Utbildnings-
förlaget, 162 89 Stockholm. Telefon 08-739 96 60
Prenumeration: Liber, Prenumeration Utbildningsförlaget,
162 89 Stockholm. Telefon 08-739 96 10